

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Opolu

LOP.410.007.03.2019

Pani Teresa Milczarek
Prezes NZOZ "SENSIMED" Spółki z o. o.
NZOZ "SENSIMED" Spółka z o. o.
ul. Doktora Judyma 4
47-220 Kędzierzyn-Koźle

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/19/059 – Dostępność leczenia psychiatrycznego dla dzieci i młodzieży

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	NZOZ "SENSIMED" Spółka z o. o., ul. Doktora Judyma 4, 47-220 Kędzierzyn-Koźle
Kierownik jednostki kontrolowanej	Teresa Milczarek, Prezes, od 25 sierpnia 2008 r.
Zakres przedmiotowy kontroli	Organizacja systemu diagnozowania i leczenia u dzieci i młodzieży
Okres objęty kontrolą	2017-2019 (I półrocze) z uwzględnieniem okresów wcześniejszych, jeżeli zdarzenia mające wówczas miejsce miały wpływ na kontrolowany okres
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 3 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ¹
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Opolu
Kontrolerzy	1. Remigiusz Rutkowski, doradca prawny, upoważnienie do kontroli nr LOP/55/2019 z 17 maja 2019 r. 2. Przemysław Sparczyński, specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LOP/70/2019 z 26 lipca 2019 r.

(akta kontroli str. 1-2)

¹ Dz. U. z 2019 r. poz. 489 ze zm., dalej: ustawa o NIK.

II. Ocena ogólna² kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność NZOZ "SENSIMED" Spółki z o. o. związaną z diagnozowaniem i leczeniem zaburzeń psychicznych u dzieci i młodzieży w ramach ambulatoryjnych świadczeń opieki zdrowotnej udzielanych w Poradni Zdrowia Psychicznego Dzieci i Młodzieży.

Uzasadnienie oceny ogólnej

Jednostka kontrolowana w okresie objętym kontrolą prawidłowo zorganizowała system diagnozowania i leczenia dzieci i młodzieży, zapewniając małoletnim dostęp do świadczeń psychiatrycznej opieki zdrowotnej realizowanej w warunkach ambulatoryjnych. W prowadzonej przez NZOZ "SENSIMED" Spółkę z o. o. Poradni Zdrowia Psychicznego Dzieci i Młodzieży zatrudniano odpowiedni personel (w tym psychiatrów, psychologów i terapeutów), posiadający niezbędne kwalifikacje. W okresie objętym kontrolą nie wystąpiły przypadki ograniczania realizacji świadczeń w zakresie opieki psychiatrycznej, prowadzonej zgodnie z postanowieniami umów zawartych przez jednostkę kontrolowaną z Opolskim Oddziałem Wojewódzkim Narodowego Funduszu Zdrowia³. Nie stwierdzono również, aby wystąpiły ograniczenia dotyczące zakresu form terapeutycznych i rehabilitacji dla dzieci i młodzieży z zaburzeniami psychicznymi.

Koszty udzielania przez NZOZ "SENSIMED" Spółkę z o. o. w okresie objętym kontrolą świadczeń zdrowotnych w zakresie opieki psychiatrycznej dla dzieci i młodzieży finansowane były przez OOW NFZ zgodnie z postanowieniami ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych⁴ na podstawie przedkładanych publicznemu płatnikowi przez kontrolowaną jednostkę rachunków oraz raportów statystycznych dotyczących udzielonych świadczeń. Jednocześnie publiczny płatnik nie nałożył na jednostkę kontrolowaną kar umownych za nienależyte wykonywanie zawartych umów o udzielanie świadczeń zdrowotnych.

NZOZ "SENSIMED" Spółka z o. o. współpracowała z innymi podmiotami udzielającymi świadczeń nieletnim z zaburzeniami psychicznymi a ponadto pracownicy jednostki kontrolowanej prowadzili lekcje poglądowe w szkołach podstawowych, gimnazjach i szkołach ponadpodstawowych. Jednostka kontrolowana stale współpracowała zarówno ze szpitalami psychiatrycznymi, jak też z ośrodkami psychiatrycznej opieki pozaszpitalnej oraz z lekarzami podstawowej opieki zdrowotnej. W prowadzonej przez NZOZ "SENSIMED" Spółkę z o. o. Poradni Zdrowia Psychicznego Dzieci i Młodzieży rzetelnie prowadzono indywidualną dokumentację medyczną a warunki lokalowe i stan techniczny pomieszczeń wykorzystywanych na potrzeby udzielania świadczeń odpowiadał wymaganiom określonym w przepisach rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 26 marca 2019 r. w sprawie szczegółowych wymagań, jakim powinny odpowiadać pomieszczenia i urządzenia podmiotu wykonującego działalność leczniczą⁵. Stwierdzona nieprawidłowość, polegająca na braku zapewnienia widoczności z zewnątrz budynku stanowiącego siedzibę jednostki kontrolowanej niektórych niezbędnych informacji, o których mowa w przepisach rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 8 września 2015 r. w sprawie ogólnych warunków umów o udzielanie świadczeń

² Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

³ Dalej: OOW NFZ.

⁴ Dz. U. z 2019 r. poz. 1373.

⁵ Dz. U. poz. 595.

opieki zdrowotnej⁶, nie miała wpływu na dostępność do świadczonych przez Spółkę usług.

NZOZ "SENSIMED" Spółka z o.o. kontrolowana była przez konsultanta wojewódzkiego w dziedzinie psychiatrii dorosłych, dzieci i młodzieży i leczenia uzależnień oraz przez pracowników Państwowej Inspekcji Sanitarnej – w wyniku przeprowadzonych czynności kontrolnych nie stwierdzono żadnych nieprawidłowości. Ponadto w całym okresie objętym kontrolą nie zgłaszano skarg lub wniosków dotyczących działalności Poradni Zdrowia Psychicznego Dzieci i Młodzieży, prowadzonej przez jednostkę kontrolowaną.

III. Opis stanu faktycznego

OBSZAR

Organizacja systemu diagnozowania i leczenia zaburzeń psychicznych u dzieci i młodzieży

Opis stanu
faktycznego

1. W strukturze organizacyjnej NZOZ "SENSIMED" Spółki z o.o., określonej w regulaminie organizacyjnym tego podmiotu leczniczego z 2013 r. funkcjonowały, oprócz objętej kontrolą Poradni Zdrowia Psychicznego Dzieci i Młodzieży, również następujące komórki organizacyjne: a/ Oddział Dzienny Psychiatryczny (ogólny), b/ Oddział Dzienny Psychiatryczny Rehabilitacyjny, c/ Oddział Dzienny Terapii Uzależnienia od Alkoholu, d/ Poradnia Psychologiczna, e/ Poradnia Zdrowia Psychicznego, f/ Poradnia Terapii Uzależnienia od Alkoholu i Współuzależnienia, g/ Poradnia Neurologiczna, h/ Poradnia Terapii Uzależnienia od Substancji Psychoaktywnych oraz i/ Zespół Leczenia Środowiskowego. Tożsame dane były uwidocznione w księdze rejestrowej nr 000000022454 *Rejestru Podmiotów Wykonujących Działalność Leczniczą*⁷.

(akta kontroli str. 4-15)

W Poradni Zdrowia Psychicznego Dzieci i Młodzieży świadczeń zdrowotnych udzielało: a/ według stanu na 31 grudnia 2017 r. – dwóch lekarzy ogółem (w tym lekarz-specjalista w dziedzinie psychiatrii dziecięcej oraz lekarz specjalista w dziedzinie psychiatrii), dwóch psychologów klinicznych, czterech psychologów, dwóch psychologów – psychoterapeutów w procesie oraz dwie pielęgniarki; b/ według stanu na 31 grudnia 2018 r. – dwóch lekarzy, dwóch psychologów klinicznych, pięciu psychologów, dwóch psychologów – psychoterapeutów w procesie, jeden certyfikowany psychoterapeuta oraz jedna pielęgniarka; c/ według stanu na 31 marca 2019 r. – dwóch lekarzy, dwóch psychologów klinicznych, siedmiu psychologów, dwóch psychologów – psychoterapeutów w procesie, jeden certyfikowany psychoterapeuta oraz jedna pielęgniarka. Ponadto w skład personelu Poradni Zdrowia Psychicznego Dzieci i Młodzieży wchodziła rejestratorka medyczna oraz dwóch pracowników socjalnych.

Cały personel Poradni Zdrowia Psychicznego Dzieci i Młodzieży zatrudniony był w innych niż stosunek pracy formach zatrudnienia.

Łączny wymiar czasu pracy lekarzy to 0,73 etatu, w tym 0,63 etatu – lekarz-specjalista w dziedzinie psychiatrii dzieci i młodzieży, a 0,10 etatu – lekarz specjalista w dziedzinie psychiatrii. Natomiast wymiar czasu pracy: a/ psychologów – wynosił 1,05 etatu wg stanu na 31 grudnia 2017 r., 1,19 etatu wg stanu na 31 grudnia 2018 r. oraz 1,47 etatu wg stanu na 31 marca 2019 r.; b/ psychologów klinicznych – wynosił 0,66 etatu wg stanu na 31 grudnia 2017 r., 0,65 etatu wg stanu na 31 grudnia 2018 r. oraz 0,5 etatu wg stanu na 31 marca 2019 r.; c/ psychologów

⁶ Dz. U. z 2016 r. poz. 1146, ze zm.

⁷ <https://rpwdl.csioz.gov.pl/>.

– psychoterapeutów w procesie – wynosił 0,39 etatu wg stanu na 31 grudnia w latach 2017-2018 oraz 0,5 etatu wg stanu na 31 marca 2019 r.; d/ certyfikowanego psychoterapeuty – wynosił 0,13 etatu wg stanu na 31 grudnia 2018 r. oraz 31 marca 2019 r.

Stan zatrudnienia personelu fachowego w Poradni Zdrowia Psychicznego Dzieci i Młodzieży odpowiadał wymaganiom określonym zarówno w lp. 4 załącznika nr 6 do rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 6 listopada 2013 r. w sprawie świadczeń gwarantowanych z zakresu opieki psychiatrycznej i leczenia uzależnień⁸ (zgodnie z którymi lekarz powinien udzielać świadczeń w wymiarze nie mniejszym niż 3/4 czasu pracy poradni tygodniowo, a psycholog – w wymiarze nie mniejszym niż 1/3 czasu pracy poradni tygodniowo), jak i w umowach zawartych z OOW NFZ.

(akta kontroli str. 16-384, 553)

Prezes NZOZ "SENSIMED" Spółki z o.o. wyjaśniła, że obecny stan zatrudnienia personelu fachowego w Poradni Zdrowia Psychicznego Dzieci i Młodzieży jest wystarczający i adekwatny do wysokości kontraktu zawartego z OOW NFZ, wskazując jednocześnie na potrzebę podwyższenia wysokości zakontraktowanych świadczeń z uwagi na to, że oczekiwania specjalistów są wyższe niż proponowana przez publicznego płatnika stawka za 1 pkt przeliczeniowy.

(akta kontroli str. 491-493)

2. Zgodnie z postanowieniami umów zawartych przez kontrolowaną jednostkę z OOW NFZ nr: a/ 08R/20454/04/PSY/2017 (obowiązującej w 2017 r.), b/ 08R/20454/04/PSY/2018 (obowiązującej od 1 stycznia 2018 r. do 30 czerwca 2018 r.), c/ 08R/20454/04/PSY/18/2 (obowiązującej od 1 lipca do 31 grudnia 2018 r.) oraz d/ 08R/20454/04/PSY/2019 (obowiązującej od 1 stycznia 2019 r.), Poradnia Zdrowia Psychicznego Dzieci i Młodzieży przyjmowała początkowo pacjentów przez 31 h tygodniowo⁹, a następnie – od 28 czerwca 2017 r. – przez 34 h tygodniowo¹⁰. Dane o godzinach pracy ww. Poradni znajdowały się w widocznym miejscu w siedzibie jednostki kontrolowanej.

(akta kontroli str. 16-384, 411-413)

W siedzibie NZOZ "SENSIMED" Spółki z o.o. znajdowała się informacja dla pacjentów (świadczeniobiorców) dotycząca świadczeń udzielanych w Poradni Zdrowia Psychicznego Dzieci i Młodzieży, której zakres był zgodny z wymaganiami wynikającymi z § 11 załącznika do rozporządzenia w sprawie ogólnych warunków umów o udzielanie świadczeń opieki zdrowotnej, z wyjątkiem zapewnienia widoczności z zewnątrz budynku informacji dotyczących adresu oraz numerów telefonów najbliższego miejsca, w którym są udzielane świadczenia nocnej i świątecznej opieki zdrowotnej oraz numerów telefonów alarmowych "112" i "999" obsługiwanych w ramach systemu powiadamiania ratunkowego, co szczegółowo opisano w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str. 411-413)

W Poradni Zdrowia Psychicznego Dzieci i Młodzieży udzielali świadczeń: a/ lekarz specjalista psychiatrii dzieci i młodzieży – przez 24 h tygodniowo; b/ lekarz specjalista psychiatrii – przez 8 h tygodniowo¹¹, a następnie przez 4 h tygodniowo¹²; c/ psychologowie kliniczni – w łącznym wymiarze wynoszącym kolejno: 33 h

⁸ Dz. U. poz. 1386, ze zm.

⁹ Tj. w poniedziałki od 14:00 do 19:00; we wtorki od 8:00 do 19:00; w środy od 13:00 do 19:00; w czwartki od 14:00 do 19:00 oraz w piątki od 13:00 do 17:00.

¹⁰ Tj. w poniedziałki od 14:00 do 19:00; we wtorki od 8:00 do 19:00; w środy od 7:00 do 10:00 oraz od 13:00 do 19:00; w czwartki od 14:00 do 19:00 oraz w piątki od 13:00 do 17:00.

¹¹ Od 1 lipca do 15 września 2017 r.

¹² Od 16 września 2017 r. do 1 kwietnia 2019 r.

tygodniowo¹³, 40 h tygodniowo¹⁴ oraz 46 h tygodniowo¹⁵; d/ psychologowie – 5 h tygodniowo¹⁶; d/ psychoterapeuci – 5 h tygodniowo¹⁷.

(akta kontroli str. 16-384)

W Poradni Zdrowia Psychicznego Dzieci i Młodzieży nie był prowadzony rejestr pacjentów oczekujących na przyjęcie – zgodnie z wyjaśnieniami Prezesa NZOZ "SENSIMED" Spółki z o. o. wg stanu na 31 marca 2019 r. pacjenci byli przyjmowani na bieżąco, a tym samym nie było konieczności tworzenia list oczekujących.

(akta kontroli str. 387-391)

W poszczególnych latach okresu objętego kontrolą leczonych było odpowiednio: 348 pacjentów w 2017 r. (w tym 145 pacjentów pierwszorazowych), 436 pacjentów w 2018 r. (w tym 220 – pierwszorazowych) oraz 182 pacjentów w I kwartale 2019 r. (w tym 67 – pierwszorazowych). Podział przyjętych pacjentów wg płci i wieku był następujący: a/ w 2017 r. przyjęto odpowiednio 141 dziewczynek (w tym: 7 w wieku do 5 lat, 17 w wieku od 6 do 9 lat, 23 w wieku od 10 do 12 lat, 35 w wieku od 13 do 15 lat, 51 w wieku od 16 do 18 lat oraz 8 w wieku powyżej 18 lat) oraz 207 chłopców (odpowiednio: 7, 43, 69, 50, 36 oraz 2); b/ w 2018 r. przyjęto 174 dziewczynek (odpowiednio: 6, 25, 23, 43, 64 oraz 13) oraz 262 chłopców (odpowiednio: 16, 49, 79, 71, 38 oraz 9), c/ w I kwartale 2019 r. przyjęto 74 dziewczynki (odpowiednio: 4, 14, 14, 20, 15 oraz 7) oraz 122 chłopców (odpowiednio: 4, 20, 47, 38, 8 oraz 5).

(akta kontroli str. 552-554)

Najczęściej u małoletnich pacjentów Poradni Zdrowia Psychicznego Dzieci i Młodzieży diagnozowano następujące schorzenia: a/ w 2017 r. – zaburzenia zachowania i emocji rozpoczynające się zwykle w dzieciństwie i w wieku młodzieńczym (u 195 osób); zaburzenia nerwicowe związane ze stresem i somatoformiczne (u 61 osób); upośledzenie umysłowe (u 27 osób); całościowe zaburzenia rozwojowe (u 24 osób), a także nieokreślone zaburzenia psychiczne (u 8 osób) oraz depresje nawracające i zaburzenia dwubiegunowe (również u 8 osób); b/ w 2018 r. – zaburzenia zachowania i emocji rozpoczynające się zwykle w dzieciństwie i w wieku młodzieńczym (u 205 osób); zaburzenia nerwicowe związane ze stresem i somatoformiczne (u 70 osób); upośledzenie umysłowe (u 45 osób); całościowe zaburzenia rozwojowe (u 37 osób) oraz nieokreślone zaburzenia psychiczne (u 27 osób); c/ w I kwartale 2019 r. – zaburzenia zachowania i emocji rozpoczynające się zwykle w dzieciństwie i w wieku młodzieńczym (u 93 osób); zaburzenia nerwicowe związane ze stresem i somatoformiczne (u 33 osób); upośledzenie umysłowe (u 26 osób); całościowe zaburzenia rozwojowe (u 17 osób) oraz nieokreślone zaburzenia psychiczne (u 12 osób).

(akta kontroli str. 387-391)

Zgodnie z wyjaśnieniami Prezesa NZOZ "SENSIMED" Spółki z o. o., w okresie od 1 stycznia 2017 r. do 31 marca 2019 r. nie wystąpiły przypadki odmowy przyjęcia pacjenta w Poradni Zdrowia Psychicznego Dzieci i Młodzieży.

(akta kontroli str. 387-391)

Pierwszorazowa wizyta u specjalisty z zakresu psychiatrii odbywała się bez skierowania. Proces diagnostyczny obejmował: a/ zebranie wywiadu (w tym wywiadu od rodzica lub opiekuna prawnego), b/ ocenę stanu psychicznego i somatycznego, c/ niezbędne konsultacje specjalistyczne i laboratoryjne (np. u psychologa Poradni Zdrowia Psychicznego Dzieci i Młodzieży ze wskazaniem dotyczącym wykonania badań, udzielenia porady psychologicznej lub psychoterapii)

¹³ Od 1 stycznia do 15 września 2017 r.

¹⁴ Od 16 września 2017 r. do 14 stycznia 2019 r.

¹⁵ Od 15 stycznia 2019 r.

¹⁶ Od 15 stycznia 2019 r.

¹⁷ Od 26 marca 2018 r.

a kończył się ustaleniem rozpoznania i planu terapeutycznego. Na ww. proces składały się maksymalnie trzy wizyty. Natomiast pierwszorazowa wizyta u psychologa odbywała się na podstawie skierowania od lekarza podstawowej opieki zdrowotnej, lekarza psychiatry udzielającego świadczeń zdrowotnych w Poradni Zdrowia Psychicznego Dzieci i Młodzieży prowadzonej przez NZOZ "SENSIMED" Spółkę z o. o. lub innego specjalisty. Proces diagnozy psychologicznej obejmował wywiad od rodziców lub opiekunów małoletniego, pogłębioną diagnostykę, badanie psychologiczne z wykorzystaniem standaryzowanych narzędzi psychologicznych, niezbędne konsultacje specjalistyczne, a kończony był ustaleniem diagnozy psychologicznej i planu terapeutycznego. Dalsze postępowanie mogło toczyć się równolegle, tj. pacjent był leczony farmakologicznie i psychologicznie lub psychoterapeutycznie.

(akta kontroli str. 387-391)

Zgodnie z wyjaśnieniami Prezesa NZOZ "SENSIMED" Spółki z o. o., małoletni pacjenci zgłaszający się po raz pierwszy do Poradni Zdrowia Psychicznego Dzieci i Młodzieży kierowani byli na hospitalizację wyłącznie w przypadkach, gdy wskazywało na to przeprowadzone rozpoznanie, przy czym w Poradni brak było informacji o faktycznym przyjęciu skierowanego pacjenta do szpitala. Jak natomiast wskazano w ww. wyjaśnieniach, w przypadku kolejnej (po otrzymaniu skierowania) wizyty pacjenta w Poradni, pacjenci proszeni byli o udostępnienie dokumentacji medycznej z leczenia szpitalnego.

W okresie objętym kontrolą w Poradni Zdrowia Psychicznego Dzieci i Młodzieży wydano łącznie 10 skierowań do stacjonarnych placówek psychiatrycznych i odwykowych (w tym 6 w 2017 r., 3 – w 2018 r. oraz 1 w I kwartale 2019 r.), w tym trzy dla pacjentów leczonych po raz pierwszy (po jednym skierowaniu w 2017 r., w 2018 r. oraz w I kwartale 2019 r.).

(akta kontroli str. 387-391, 553)

Poradnia Zdrowia Psychicznego Dzieci i Młodzieży funkcjonująca w ramach NZOZ "SENSIMED" Spółki z o. o. nie prowadziła działań profilaktycznych w ramach umów zawartych w OOW NFZ. Natomiast – jak wyjaśniła Prezes NZOZ "SENSIMED" Spółki z o. o. – poza umowami zawartymi z publicznym płatnikiem prowadzona była współpraca z Publiczną Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną w Kędzierzynie-Koźlu, Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Kędzierzynie-Koźlu oraz Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Kędzierzynie-Koźlu. Ponadto pracownicy NZOZ "SENSIMED" Spółki z o. o. prowadzili, jak wskazała Prezes NZOZ "SENSIMED", pogadanki w szkołach podstawowych, gimnazjach i szkołach ponadpodstawowych zgodnie z prośbami w tym zakresie otrzymywanymi od pedagogów szkolnych. Ponadto jednostka kontrolowana brała czynny udział w tworzeniu i realizacji Powiatowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego.

(akta kontroli str. 387-391)

Zgodnie z wyjaśnieniami Prezesa NZOZ "SENSIMED" Spółki z o. o., w Poradni Zdrowia Psychicznego Dzieci i Młodzieży stosowany był program opieki czynnej nad pacjentem z przewlekłym lub ryzykownym przebiegiem choroby, w toku którego ustalany był plan postępowania zespołu terapeutycznego, mający na celu poprawę stanu zdrowia psychicznego (np. poprzez farmakoterapię, psychoterapię lub socjoterapię) oraz funkcjonowania w środowisku.

(akta kontroli str. 387-391)

W ramach Poradni Zdrowia Psychicznego Dzieci i Młodzieży nie funkcjonowały zespoły opieki środowiskowej – były one odrębnie kontraktowane przez OOW NFZ.

(akta kontroli str. 4-384, 387-391)

W sprawozdaniu z działalności jednostki leczenia ambulatoryjnego dla osób z zaburzeniami psychicznymi, osób uzależnionych od alkoholu oraz innych

substancji psychoaktywnych MZ-15 za 2017 r. wykazano (wg stanu na 31 grudnia 2017 r.), że:

- a/ zatrudnionych było dwóch lekarzy ogółem (posiadających II stopień specjalizacji w zakresie psychiatrii lub tytuł psychiatry-specjalisty), dwie pielęgniarki (bez specjalizacji z psychiatrii lub bez kursu kwalifikacyjnego z psychiatrii), czterech psychologów oraz jeden pracownik socjalny i jeden psychoterapeuta z certyfikatem;
- b/ łącznie udzielono 1 243 porady (w tym 734 porad lekarskich i 509 porad psychologicznych), a także prowadzono psychoterapię indywidualną (dla 33 osób) oraz psychoterapię grupową/rodzinną (dla 2 osób);
- c/ wystawiono 6 skierowań do stacjonarnych placówek psychiatrycznych i odwykowych;
- d/ leczonych ogółem z zaburzeniami psychicznymi było 342 osoby (w tym 201 chłopców oraz 141 dziewcząt), z których 142 osoby (w tym 69 chłopców oraz 73 dziewcząt) po raz pierwszy;
- e/ łączny tygodniowy czas pracy poradni wynosił 34 h tygodniowo.

W ww. sprawozdaniu za 2018 r. wykazano natomiast, że:

- a/ zatrudnionych było dwóch lekarzy ogółem (posiadających II stopień specjalizacji w zakresie psychiatrii lub tytuł psychiatry-specjalisty), jedna pielęgniarka (bez specjalizacji z psychiatrii lub bez kursu kwalifikacyjnego z psychiatrii), pięciu psychologów oraz dwóch pracowników socjalnych i jeden psychoterapeuta z certyfikatem;
- b/ łącznie udzielono 1 601 porad (w tym 980 porad lekarskich i 621 porad psychologicznych), a także prowadzono psychoterapię indywidualną (dla 221 osób) oraz psychoterapię grupową/rodzinną (dla 13 osób);
- c/ wystawiono 17 skierowań do stacjonarnych placówek psychiatrycznych lub odwykowych;
- d/ leczonych ogółem z zaburzeniami psychicznymi było 408 osób (w tym 240 chłopców oraz 168 dziewcząt), z których 293 osoby (w tym 157 chłopców oraz 136 dziewcząt) po raz pierwszy;
- e/ łączny tygodniowy czas pracy poradni wynosił 34 h tygodniowo.

Wykazane w ww. sprawozdaniach dane dotyczące udzielania świadczeń zdrowotnych były zgodne z wymogami wynikającymi z umów zawartych przez jednostkę kontrolowaną z OOW NFZ.

Wyjaśniając różnice pomiędzy faktyczną liczbą pacjentów Poradni Zdrowia Psychicznego Dzieci i Młodzieży a liczbą pacjentów wykazaną w sprawozdaniach MZ-15, Prezes NZOZ "SENSIMED" Spółki z o. o. wskazała, że sprawozdania były sporządzone przez informatyka na podstawie danych pochodzących z systemu informatycznego *eMedica* i zawierały one błąd osoby sprawozdającej.

(akta kontroli str. 449-490, 522-524)

Przeprowadzone oględziny dokumentacji medycznej łącznie 55 pacjentów Poradni Zdrowia Psychicznego Dzieci i Młodzieży wykazały, że była ona prowadzona zgodnie z wymogami określonymi w przepisach ustawy z dnia 6 listopada 2008 r. o prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta¹⁸ oraz rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 9 listopada 2015 r. w sprawie rodzajów, zakresu i wzorów dokumentacji medycznej oraz sposobu jej przetwarzania¹⁹. W szczególności stwierdzono, że we wszystkich poddanych oględzinom kartach zdrowia i choroby, posiadających kolejno ponumerowane strony: a/ wskazane były daty ich założenia, b/ wpisy były czytelne, dokonywane w porządku chronologicznym i autoryzowane. Ponadto w żadnym przypadku nie wystąpiła konieczność dokonania korekty błędnego wpisu.

¹⁸ Dz. U. z 2019 r. poz. 1127, ze zm.

¹⁹ Dz. U. poz. 2069.

W przypadku zlecenia badań diagnostycznych, zabiegów lub konsultacji w poddanych oględzinom historiach zdrowia i choroby odnotowywano te okoliczności oraz zapewniano – w przypadku kolejnych wizyt pacjenta – odnotowanie ich wyników. W każdej zbadanej dokumentacji medycznej odnotowany był zarówno wynik badania podmiotowego jak i przedmiotowego, a także wpis dotyczący rozpoznania choroby lub problemu zdrowotnego. Proces diagnozowania każdego pacjenta pierwszorazowego²⁰ obejmował każdorazowo wywiad, rozmowę, obserwację oraz dokonanie oceny stanu somatycznego i psychicznego – w trzech przypadkach objętych badaniami kontrolnymi proces diagnozy zakończył się skierowaniem na hospitalizację, przy czym personel Poradni Zdrowia Psychicznego Dzieci i Młodzieży prowadzonej przez NZOZ "SENSIMED" Spółkę z o.o. nie posiadał informacji, czy pacjenci w stanie stabilnym, skierowani do stacjonarnej placówki psychiatrycznej, zostali przyjęci bez oczekiwania. Jak wyjaśniła Prezes jednostki kontrolowanej, nie było konieczności posiadania takiej wiedzy.

W ośmiu przypadkach w trakcie oględzin dokumentacji medycznej stwierdzono rozbieżność pomiędzy ilością wizyt rozliczonych przez OOW NFZ a ilością wizyt odnotowaną w dokumentacji medycznej, przy czym w każdym z tych przypadków liczba wizyt rozliczona przez OOW NFZ była mniejsza od liczby wizyt wynikającej z prowadzonych kart zdrowia i choroby. Prezes NZOZ "SENSIMED" Spółki z o.o. wyjaśniła, że wizyty te zostały zrealizowane poza harmonogramami pracy specjalistów wynikającymi z umów zawartych z OOW NFZ.

(akta kontroli str. 495-524)

3. Zgodnie z wyjaśnieniami Prezes NZOZ "SENSIMED" Spółki z o.o., Poradnia Zdrowia Psychicznego Dzieci i Młodzieży stale współpracowała zarówno ze szpitalami psychiatrycznymi oraz ośrodkami psychiatrycznej opieki pozaszpitalnej (poprzez kierowanie pacjentów do leczenia szpitalnego oraz kontynuowanie leczenia po okresie pobytu w placówkach stacjonarnych), jak i z lekarzami podstawowej opieki zdrowotnej (poprzez przyjmowanie pacjentów skierowanych do NZOZ "SENSIMED" Spółki z o.o. celem podjęcia leczenia specjalistycznego) oraz z jednostkami organizacyjnymi pomocy społecznej, tj. z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Kędzierzynie-Koźlu i z Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Kędzierzynie-Koźlu (poprzez przyjmowanie do leczenia małoletnich wraz z ich opiekunami, którym zasugerowano w ww. jednostkach zgłoszenie się do Poradni Zdrowia Psychicznego Dzieci i Młodzieży lub poprzez wskazywanie ww. jednostek jako tych, w których może zostać udzielone wsparcie małoletnim i ich opiekunom).

(akta kontroli str. 387-391)

4. W okresie objętym kontrolą wartość zakontraktowanych świadczeń pn. *Świadczenia psychiatryczne ambulatoryjne dla dzieci i młodzieży*²¹ wynosiła: a/ w 2017 r. – 92 151 zł (tj. 10 239 pkt x 9 zł/pkt); b/ w 2018 r. – 120 132 zł (tj. 13 348 pkt x 9 zł/pkt); c/ w I kwartale 2019 r. – 18 792 zł (tj. 2 088 pkt x 9 zł/pkt). Ponadto w ramach ugód zawartych w latach 2018-2019 uwzględniono łącznie nadwykonania o wartości 7 092 zł (tj. 788 pkt x 9 zł/pkt)²². Zakontraktowane świadczenia zostały wykonane: a/ w 2017 r. – w kwocie 95 693,85 zł (tj. 99,35% wartości umów z OOW NFZ), b/ w 2018 r. – w kwocie 122 673,96 zł (tj. 99,69% wartości umów z OOW NFZ), c/ w I kwartale 2019 r. – w kwocie 28 649,61 zł (tj. 152,46% wartości umów z OOW NFZ)²³.

Prezes NZOZ "SENSIMED" Spółki z o.o. wyjaśniła, że różnice pomiędzy wartościami świadczeń zakontraktowanych w latach 2017-2018 a wykonanych

²⁰ Tj. osoby zgłaszającej się po raz pierwszy z danym problemem medycznym.

²¹ Kod produktu kontraktowanego: 04.1701.001.02.

²² W tym w 2018 r. o wartości 4 167 zł (tj. 463 pkt x 9 zł/pkt) a w 2019 r. o wartości 2 925 zł (tj. 325 pkt x 9 zł/pkt).

²³ Co wynikało z faktu, że w trakcie roku następowały zmiany wartości umowy zawartej z OOW NFZ pomiędzy poszczególnymi kontraktowanymi zakresami świadczeń zdrowotnych.

w tym okresie wynikały m.in. z tego, że w wyniku weryfikacji dokonywanej przez OOW NFZ kwestionowano część rozpoznań o charakterze neurologicznym.

(akta kontroli str. 16-384, 415-448, 526-539, 522-524, 540-551)

Zgodnie z wyjaśnieniami Prezesa NZOZ "SENSIMED" Spółki z o. o. kwota kontraktu zawartego z OOW NFZ na udzielanie świadczeń opieki zdrowotnej w ww. zakresie pokrywa koszty na granicy opłacalności. W jednostce kontrolowanej nie ustalano, nie rejestrowano ani też nie analizowano jednostkowych kosztów udzielanych świadczeń opieki zdrowotnej – brak było danych umożliwiających ustalenie relacji pomiędzy przyjętą przez OOW NFZ stawką za 1 pkt rozliczeniowy a rzeczywistym kosztem świadczenia opieki zdrowotnej.

(akta kontroli str. 491-493)

W działalności Poradni Zdrowia Psychicznego Dzieci i Młodzieży nie wystąpiły ograniczenia dotyczące realizacji koniecznych świadczeń oraz metod terapeutycznych dla pacjentów spowodowane brakiem środków finansowych. Jak wskazała Prezes NZOZ "SENSIMED" Spółki z o. o., oczekiwania finansowe specjalistów w zakresie psychiatrii (w tym psychiatrii dzieci i młodzieży) są wyższe niż stawka wynikająca z kontraktu, a tym samym dostrzegana jest potrzeba podwyższenia wysokości kontraktowanych przez OOW NFZ świadczeń.

(akta kontroli str. 491-493)

Na NZOZ "SENSIMED" Spółkę z o. o. nie zostały nałożone kary umowne za nienależytą realizację zawartych z OOW NFZ umów dotyczących udzielania świadczeń psychiatrycznych ambulatoryjnych dla dzieci i młodzieży – 04.1701.001.02.

(akta kontroli str. 491-493)

5. Warunki lokalowe i stan techniczny pomieszczeń NZOZ "SENSIMED" Spółki z o. o., wykorzystywanych na potrzeby udzielania świadczeń w Poradni Zdrowia Psychicznego Dzieci i Młodzieży, odpowiadały wymaganiom określonym w przepisach rozporządzenia w sprawie szczegółowych wymagań, jakim powinny odpowiadać pomieszczenia i urządzenia podmiotu wykonującego działalność leczniczą. W szczególności w przypadku pomieszczeń wykorzystywanych przez wszystkie grupy pacjentów zapewniono rozdział czasowy przyjęć dzieci (bez podziału na dzieci zdrowe i dzieci chore) oraz dorosłych. Ponadto pomieszczenia, w których wykonywane są badania wyposażono w co najmniej jedną umywalkę z baterią z ciepłą i zimną wodą, dozownik z mydłem w płynie, dozownik ze środkiem dezynfekcyjnym oraz pojemniki z ręcznikami jednorazowego użycia oraz na zużyte ręczniki. W NZOZ "SENSIMED" Spółce z o. o. pomieszczenia higieniczno-sanitarne były wyposażone co najmniej w miskę ustępową, umywalkę, dozownik z mydłem w płynie, pojemnik z ręcznikami jednorazowego użycia oraz pojemnik na zużyte ręczniki a pomieszczenie porządkowe, służące do przechowywania środków czystości oraz preparatów myjąco-dezynfekcyjnych, wyposażono w zlew z baterią i dozownik z ze środkiem dezynfekcyjnym.

(akta kontroli str. 411-413)

NZOZ "SENSIMED" Spółka z o. o., w tym funkcjonująca w jego strukturze Poradnia Zdrowia Psychicznego Dzieci i Młodzieży, była corocznie kontrolowana przez upoważnionych przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Kędzierzynie-Koźlu pracowników Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Kędzierzynie-Koźlu. W trakcie tych kontroli, przeprowadzonych w czerwcu 2017 r. oraz w czerwcu 2018 r., nie stwierdzono nieprawidłowości.

(akta kontroli str. 405-410)

6. W NZOZ "SENSIMED" Spółka z o. o. kontrolę w czerwcu 2018 r. przeprowadził konsultant wojewódzki w dziedzinie psychiatrii dorosłych, dzieci i młodzieży i leczenia uzależnień. W protokole kontroli kompleksowej, obejmującej: a/ realizację

kształcenia i doskonalenia zawodowego lekarzy, b/ dostępność świadczeń zdrowotnych oraz c/ wyposażenie podmiotu udzielającego świadczenia, nie stwierdzono nieprawidłowości. Ponadto ww. organ sformułował wniosek o rozszerzenie zakresu działalności NZOZ "SENSIMED" Spółki z o.o. m.in. o Oddział Dzienny dla Dzieci i Młodzieży oraz o Oddział Dzienny Terapii Uzależnienia dla Dzieci i Młodzieży. Odnosząc się do sformułowanego przez konsultanta wojewódzkiego wniosku o rozszerzenie działalności jednostki kontrolowanej, Prezes NZOZ "SENSIMED" Spółki z o.o. wyjaśniła, że sformułowany przez konsultanta wojewódzkiego wniosek nie będzie realizowany z uwagi na brak dostępności lekarzy-specjalistów w dziedzinie psychiatrii dzieci i młodzieży (a tym samym rozszerzenie działalności jednostki kontrolowanej nie byłoby możliwe). Zgodnie z wyjaśnieniami Prezesa jednostki kontrolowanej, w Poradni Zdrowia Psychicznego Dzieci i Młodzieży prowadzonej przez NZOZ "SENSIMED" Spółkę z o.o. innych kontroli nie przeprowadzono.

(akta kontroli str. 392-404, 387-391, 525)

7. Prezes NZOZ "SENSIMED" Spółki z o.o. wyjaśniła, że w okresie objętym kontrolą nie zostały zgłoszone skargi lub wnioski dotyczące działalności Poradni Zdrowia Psychicznego Dzieci i Młodzieży.

(akta kontroli str. 387-391)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

Wbrew postanowieniom wynikającym z § 11 ust. 4 pkt 7 i pkt 8 w związku z ust. 5 załącznika do rozporządzenia w sprawie ogólnych warunków umów o udzielanie świadczeń opieki zdrowotnej nie zapewniono widoczności z zewnątrz budynku siedziby NZOZ "SENSIMED" Spółki z o.o. informacji dotyczących: a/ adresu oraz numerów telefonów najbliższego miejsca, w którym są udzielane świadczenia nocnej i świątecznej opieki zdrowotnej, b/ numerów telefonów alarmowych "112" i "999" obsługiwanych w ramach systemu powiadamiania ratunkowego.

(akta kontroli str. 411-413)

Prezes NZOZ "SENSIMED" Spółki z o.o. wyjaśniła, że brak ww. informacji był wynikiem przeoczenia i został uzupełniony.

(akta kontroli str. 491-493)

Ogłędziny przeprowadzone 25 lipca 2019 r. wykazały, że na zewnątrz budynku stanowiącego siedzibę jednostki kontrolowanej widoczne były informacje dotyczące: a/ adresu oraz numerów telefonów najbliższego miejsca, w którym są udzielane świadczenia nocnej i świątecznej opieki zdrowotnej, b/ numerów telefonów alarmowych "112" i "999" obsługiwanych w ramach systemu powiadamiania ratunkowego.

(akta kontroli str. 491-494)

IV. Uwagi i wnioski

Uwzględniając podjęte w trakcie kontroli działania, Najwyższa Izba Kontroli nie formułuje uwag ani wniosków.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia

pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Opolu. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Opole, 26 sierpnia 2019 r.

Kontrolerzy
Remigiusz Rutkowski
doradca prawny

Rutkowski

.....
podpis

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Opolu
Dyrektor

DYREKTOR
z up.

Janusz Madał
Wiceprezident
Delegatury NIK w Opolu